

i Lovforslagets 1ste Paragraph, og som gaaer ud paa en Forandring i den bestaaende Contract, idet jeg troer, at det vilde være til særdeles Fordeel for Staten, om en saadan Forandring kunde skee, og den vil vanskeligt kunne skee senere end nu, naar den skal skee paa en for Staten fordelagtig Maade; det er den ærede Minister velbekendt, at dersom det skal være muligt at træffe en Forandring i den Bane, der er anlagt efter Loven af 1857, saa er det umuligt, at en saadan Forandring vil kunne skee senere, naar ikke et Forslag herom vedtages netop i denne Sæssion — dette er altsaa Grunden til, at jeg har benyttet det private Initiativ. Den ærede Minister har dernæst, efterat have gennemgaaet forskjellige Projecter, som ere fremkomne om at fremme Jernbaneanlæg i det Hele paa en billigere Maade, og som ere forudsatte ved denne Lov, udtalt sig derhen, at det dog maaskee neppe vilde være muligt at benytte disse Forslag til at anlægge billigere Locomotivbaner, og at de Forslag, der i saa Henseende ere gjorte, efter hans Formening ikke kunne benyttes. Jeg vil aldeles lade staae hen, om det er rigtigt at gaae ind paa det nye System, som saaledes er bragt paa Dntale, eller ikke, men hvis Regjeringen, — og jeg har allerede iffor gjort mig bekendt med de Forslag til denne billigere Bygning af Banen, hvorom der her har været Tale, — kom til det Resultat, at Banen burde kunne anlægges billigere, saa ubelukkede jo det slet ikke Muligheden af, at Banen byggedes efter de i Forslaget indeholdte Bestemmelser, idet det da gjaldt om at nedsætte den Priis, der var foreslaaet som Maximum i Loven; og naar man vil paastaae, at dette Maximum skulde være den Priis, der skulde gives for Banens Anlæg, saa kan jeg dog slet ikke skjønne, at det er Tilfældet. Det er jo en Selvfølge, at dette Forslag er baseret paa en Underhandling mellem Regjeringen og en Entrepreneur, som Regjeringen venter at komme overeens med, men forinden en saadan Underhandling begynder, vil det jo være nødvendigt, at vedkommende Entrepreneur forelægger, ikke sit Forslag om, hvad han forlanger, men nøiagtigt detaillerede Calculer over den Omkostning, som vil være forbunden med

at fremme Anlægget. Ved Siden af disse Calculer, som saaledes fremkomme fra Entreprenuren, vil det jo ligeledes være nødvendigt, at der fremkommer nøiagtige Calculer fra Regjeringens Ingenieurers Side. Det er altsaa ikke det Maximum, som staaer i Loven, som billigtviis kan siges at være Priisen for Anlægget, men det er det Overslag, som fremkommer fra Regjeringens Ingenieurers Side. Naar Regjeringens Ingenieurer sige: vi behøve ikke saa høie Summer; Banen kan anlægges for en langt mindre Sum end 300,000 Rbd. pr. Meil, saa har Ministeriet, som underhandler med Entreprenuren, en fuldstændig Basis til at afslaae ethvert som helst Forlangende om at give Mere. Naar det fastsatte Maximum var høiere, end Regjeringens Ingenieurer meente, det burde være, turde umuligt en Minister, som Skkesagkyndig ligeoverfor sine Ingenieurer, have at bevilge større Summer end den, der støttede sig til deres Calculer. Jeg kan derfor ikke indsee, at den Bebreidelse er fuldkommen grundet, naar man siger, at det er et Beviis paa, hvor urigtigt Lovforslaget er, naar man ved Ingenieurer beviser, at Banen kan anlægges billigere, at Staten, ved at gaae ind paa Loven, vilde tabe de og de Summer; det forekommer mig at være en noget ubillig Betragtningssmaade af Lovforslaget; thi jeg maa gjentage, at Meningen med dets Maximum aldrig har været Andet end den, at Intet kunde afflattes, førend nøiagtige Underfølgelser vare foretagne baade fra den private Ingenieurs og fra Statsingenieursens Side. Mod de Tal, der ere opgivne af den ærede Minister, skal jeg naturligtviis ikke gjøre den mindste Indvending; jeg skal fuldkommen erkjende, at det er meget muligt, at alle Banerne kunne anlægges for de Summer, som Ingeniuren saaledes har opgivet, men jeg skal dog bemærke, at der ved Beregningen af den store Besparelse, som den ærede Minister fandt ved at gaae ud fra Lovforslagets Maximum, er glemt, at der i Lovudkastet er foreslaaet en Dampfærge over Lillebelt, hvilken jo vil koste en 6 à 700,000 Rbd. — Summen kjender jeg ikke saa nøie, men den vil i alt Fald være meget betydelig — og denne Sum maatte altsaa drages fra den Besparelse, som den ærede Minister nævnedes. Jeg kommer herved til at